

Hea klient!

Jõudluskontrolli Keskus on oma 16 tegevusaasta jooksul arendanud organisatsiooni ja jõudluskontrolli teenuseid eelkõige teie huve arvestades. Kindlasti on Jõudluskontrolli Keskuselgi asju, mis on paremini või halvemini õnnestunud. Kuid viimasel ajal oleme rahvusvahelises suhtluses märganud suhtumise muutumist meie tegevusse. Ka varasematel aastatel ei ole me kogenud negatiivset suhtumist, kuid meie tegevust kuulati rohkem kui ülevaadet toimunut. Viimasel ajal tuntakse aga meie tegemise vastu huvi just õppimise või kogemuste saamise eesmärgil. Ida-Euroopa riigid mõtlevad täna eelkõige teenuse odavamaks muutmise võimaluste ja teenuste arendamise üle, millega Jõudluskontrolli Keskus alustas juba peaaegu viis aastat tagasi. Selle aasta septembris ootame Eestisse kolleege Poolast, kes tahavad tutvuda meie jõudluskontrolli süsteemiga. Lisaks Ida-Euroopa riikidele oleme ka lääne riikides huvi tekitanud. Eelmises JKK Sõnumites kirjutasime FABA huvist Possu vastu, aga ka näiteks kolleegid Ameerika Ühendriikide Wisconsin osariigist planeerivad järgmiseks aastaks Jõudluskontrolli Keskuse külastamist. Nende peamiseks eesmärgiks on õppida meie kogemusi Interneti-tarkvara arendamisel. Kui me räägime aga tarkvara arendamisest, siis see saab toimuda ja on ka toimunud tänu tarkvara kasutajatele ja nende kommentaaridele. Täname teid!

Head lugemist!

Kaivo Ilves
Jõudluskontrolli Keskuse direktor

Uudised

ICARi seminar

Maikuu toimus Horvaatias järjekordne ICARi üldkoosolek ja seminar, millest võttis osa JKK direktor Kaivo Ilves.

Üldkoosolek oli oma olemuselt sarnane kõikide organisatsioonide üldkoosolekutega, kus arutletakse organisatsiooni arengute üle ning võetakse vastu vajalikke otsuseid. Programmi huvitavam osa oli aga seminar, mille esinejatest valdav osa töötab jõudluskontrolli süsteemis ja kes oma ettekannetes tutvustasid jõudluskontrolli praktilist poolt. Seminar oli mõeldud eelkõige tegevjuhtidele, kuid sobis kuulata kõikidel piimaveiste jõudluskontrolli või aretusega seotud praktikutel.

Kogu seminari jooksul oli võimalik kuulata ettekandeid maailmas kasutatavatest uudsetest lahendustest (piimakomponentide määramine farmis või geneetikaga seonduv), jõudluskontrolli tegemist lihtsustavatest igapäevastest võimalustest (kiipide kasutamine piimaproovipudelitel, kontrolllõpside tegemine suurtes ja väikestes karjades, elektrooniliste kõrvamärkide kasutamine), aga ka silmaringi laiendavaid ettekandeid (kuidas on toimunud jõudluskontrolli organisatsiooni reform ja areng Taanis ja Kanadas ning miks Šveitsis organisatsioonide ühinemine ei toimunud).

Järgmine ICARi konverents toimub 2010. aastal juuni alguses meie lõunanaabrile pealinnas Riias.

Lammaste geneetiline hindamine

Eesti Lambakasvatavate Seltsi ja Jõudluskontrolli Keskuse vahelise kokkuleppe alusel teeb JKK 1. juuniks, 1. augustiks ja 1. oktoobriks lammaste geneetilise hindamise. Esimene ametlik hindamine on toimunud ja 1. juunil esitati ElaSile avaldamistingimustele vastavate järeade viljakuse ja 100 päeva massi aretusväärtused.

Seemenduste sisestamisest

Seemenduste sisestamiseks on Jõudluskontrolli Keskusel uus tarkvara, mis on senisest töövahendist lihtsam ning

mugavam. Uus tarkvara ei vaja eraldi installeerimist, vaid on kohe kasutatav aadressil www.jkkeskus.ee/insem. Lisaks seemenduste sisestamisele on seemendajal uus töövahendis võimalik näha ka seemendustulemusi.

Seemenduste sisestamise tarkvara on võimalik kasutada kõigil seemendajatel. Kuna kunstliku seemendusega seonduv on Eesti Tõuloomakasvatavate Ühistu vastutusalas, siis tarkvara kasutamiseõigused annab Tõnu Põlluäär (tel 749 3234, punane.kari@mail.ee).

Veterinaarandmete töötlemine Vissukeses

Piimaveiste veterinaarandmete töötlemise arendustööd on jõudnud niikaugele, et on käivitatud pilootprojekt kuues karjas. Eesmärk on sellel aastal alustada teenuse pakkumist kõigile soovijatele. Mida teenus sisaldab? Lühidalt – loomakasvataja jaoks kohustuslikku ravimi- ja raviarvestust piimaveisekarjas. Sellealane andmete töötlemine on koondatud Vissukese alammenüüsse VET ja vaikimisi on see nähtav vaid karja omanikule, s.t teised Vissukese kasutajad karja veterinaarandmeid ei näe ega saa ka esitada. Küll saab karja omanik ise neid õigusi teistele Vissukese kasutajatele anda. Käesolevas lühikirjutises ei ole võimalik avada uue teenuse täisfunktsionaalsust, ehk annavad mõningase ettekujutuse VET menüüs sisalduvad alapunktid:

- Ravimid (ametlikud ravimid, ravimid lisaks ametlikele).
- Ravimite müüjad.
- Ladu (ülevaade, haldamine, aegunud ravimid).
- Ravi (sisestus, pooleliolev ravi, keelu all loomad, kulu looma kohta, ravimiarvestus).
- Haiguste ajalugu.
- Profülaktika sisestus (lehmad, lehmikud, pullikud).

Uus käibemaksুমäär

Seoses käibemaksu tõusuga muutuvad 1. juulist 2009 JKK teenuste ja toodete hinnad. Uuenenud hinnakirjaga on võimalik tutvuda JKK kontorites ja kodulehel www.jkkeskus.ee.

Erineva suurusega karjade tulemused

Veebruaris said Koondaruande tellijad Karjade võrdluse trükise, kus iga loomapidaja sai näha, millised on tema tulemused võrreldes teiste sarnase suurusega karjadega ning Eesti keskmise tulemusega. Karjad on grupeeritud suuruse järgi järgnevalt: 5–50 lehma, 51–100 lehma, 101–300 lehma, 301 ja enam lehma.

Aprillikuu Sõnumites tõime välja erinevate gruppide mõned suurimad/väikseimad ning parimad/halvimad näitajad. Ka maakondades toimunud infokoosolekul näidati nimetatud tulemusi. Kuna nähtu tekitas huvi ning trükise saajad nägid vaid

oma suurusgrupi näitajaid, siis avaldame siin kolme suurema grupi 2008. aasta keskmised tulemused. Augustis saavad kõik koondaruande tellijad juba tulemused seisuga 1. juuli 2009. Siis on võimalik võrrelda, kas näitajad on paranenud või hoopis halvemaks muutunud.

Väikeste karjade puhul võib mõni ekstreemse tulemusega üksiklehm karja keskmist tugevasti mõjutada, mistõttu alla 50 lehmaga karjade andmeid me käesolevas artiklis ei avalda.

Andmeid vaadates tuleb iga näitaja puhul kindlasti arvestada, et alati ei ole suurem number väiksemast parem ja vastupidi.

Näitaja	51–100 lehma			101–300 lehma			üle 301 lehma		
	Suurim	Väikseim	Keskmine	Suurim	Väikseim	Keskmine	Suurim	Väikseim	Keskmine
Piimatoodang lehma kohta (kg)	9376	3499	6492	9801	2924	6998	11652	5668	8045
Elupäeva piim (kg)	18	5,7	8,7	17,6	6,7	12,4	22,6	9,4	15,3
Lehmade vanus (k)	86	43	62	77	46	59	68	45	53
Lehmade vanus (lakt.)	4,3	1,6	2,8	4,1	2,0	2,6	3,1	1,9	2,3
Lehmade praakimine (%)	45,3	3,9	22,0	36,0	9,3	23,4	45,1	9,9	26,0
Surnultsünde (%)	22,6	1,2	7,5	27,2	0,6	7,3	12,7	3,8	7,7
Esmaspoegimisiga (k)	41,0	22,5	29,6	41,5	23,6	29,0	36,8	24,2	27,8
Poegimisvahemiku pikkus (p)	693	361	427	507	362	424	480	381	419
Uuslõpsiperioodi pikkus (p)	423	80	149	230	92	145	200	102	139
Kinnisperioodi pikkus (p)	149	49	81	150	54	77	123	56	73
Lehmikute vanus 1. seemendusel (k)	31,3	12,4	19,1	27,2	13,3	18,9	25,1	13,6	17,4
Päevi poegimisest 1. seemenduseni	153	60	92	131	59	85	130	56	85
Seemendusi tiinestumise kohta	2,7	1,0	1,8	3,8	1,4	2,0	3,2	1,2	2,1
Tiinestumine 1. seemendusest	100,0	27,5	59,6	75,8	22,0	47,5	82,6	8,6	46,3
Lehmikute väljam. (alla 6 k, %)	25,8	0	3,3	28,6	0	4,8	19,1	0	6,3
Lehmikute väljam. (üle 6 k, %)	27,5	0	5,7	43,7	0	7,1	11,8	0,8	4,6

Aire Pentjärv

Väliteenistuse osakonna juhataja

Vissukese kasutamisest

Nüüd, kus meie kliendid on juba mitu aastat kasutanud Vissukese programmi oma veiste andmete vaatamiseks, trükiste tegemiseks ja andmete sisestamiseks, saab teha juba kokkuvõtteid ja üldistusi. Vissukesse on sisse lülitatud statistiliste andmete kogumine, mis võimaldab teha kindlaks, kui palju kordi on üht või teist alalõiku kasutatud. Kuna Vissuke on pidevas täienemises ja muutumises, siis loomulikult neid osi, mis said sellesse lülitatud hiljem, on vähem kasutatud kui vanemaid. Statistiliste andmete kogumine on samuti muutusi läbi teinud ning seetõttu ei saa teha kogu Vissukese eksisteerimisperioodi kohta ühtset statistikat, näiteks möödunud aasta 6. maini ei kogutud andmeid iga üksiku reporti käivitamise kohta eraldi, teada on vaid reportide poole tehtud pöördumiste üldarv – 77 343. Mainitud kuupäevast alates on teada andmed üksikute reportiliikide kohta eraldi. Enim kasutatakse udara tervise analüüsi, sellele järgneb piimaproovide vastuste trükk, enam-vähem võrdsele leiavad kasutamist laudalehe etteüritus ja söötmise analüüs.

Tore on see, et kasutatakse ka lehmade ja lehmikute seemenduste trükist, mida me ise paberandjal omanikele ei saada. Teenimatult vähe käivitatakse aga veareportit. Me saadame

igale kliendile veareportit küll paberil, kuid vigu parandatakse pidevalt ka kontroll-lüpside vahelisel perioodil ja enne järjekordset piimaproovide töötlust oleks soovitatav vaadata, kui palju parandamata vigu on veel alles jäänud. Rohkem on vaadatud küll vigade statistikat “karja andmete esitamise probleemide” all (pea 16 400 korda). Alljärgnevas tabelis on toodud üksikute reportide poole pöördumised seisuga 10. juuni 2009. a.

Reporti liik	Kordi
Piimaproovide vastused	3 580
Laudalehe etteüritus	1 350
Kuu- ja kvartalitükised	1 540
Udara tervise analüüs	3 770
Söötmise analüüs	1 480
Noorkarja trükised	530
Seemendustulemused	660
Aastakokkuvõtted	540
Veareport	140

Sündmuste sisestamisi on tehtud üle 105 500 korra, mille jooksul on sisestatud veidi üle 804 000 loomadega toimunud sündmuse, peale selle ligi 387 000 kontroll-lüpsi. Lehmade ja lehmikute nimekirja poole on pöördutud vastavalt üle 115 000 ja 49 000 korra, pullide nimekirja poole peaaegu 42 000 korda, loodetavate poegimiste vastu on tuntud huvi peaaegu 28 000 korral. Lehmakaarte on trükitud pea 65 000 ja vasikakaarte veidi üle 32 000. Karja inventuur on samuti populaarne (üle 52 000 pöördumise), sest see võimaldab saada kiiresti lühiülevaate oma karjast ja käibest.

Populaarsed kasutuslaid on veel andmete mahalaadimine Excel-tabelitesse (peaaegu 43 000 korda), piimakombinaadi proovide vaatamised (üle 28 000 korra), kontrollaasta keskmiste ja kontroll-lüpsi keskmiste vaatamised (vastavalt üle 20 000 ja 22 000 korra). Karjade võrdlust on kasutatud vaid veidi üle 1300 korra.

Oma salasõna muutmist on siiani kasutatud vähe – vaid 104 korda, ometi on see hea võimalus valida endale meelepärasm salasõna või muuta seda vajadusel (näiteks kui eelmine JAK lahku töölt).

Uuematest võimalustest on palju kasutatud ühtset andmeesitust nii PRIA-sse kui ka JKK-sse (4540 korda), selle käigus on PRIA-le esitatud 20 084 looma märgistamine.

Paaride valiku programm kogub samuti populaarsust, selle erinevaid osi on kasutatud 12 850 korral.

Inno Maasikas

Jõudluskontrolli andmetöötlusosakonna juhataja

Miks kõrvamärgid kõrvast kaovad?

Kõrvamärkide kadumise põhjustest oleme varasemates lehtedes mitmel korral kirjutanud, kuid vaadates tellitud asenduskõrvamärkide koguste erinevusi sama suurusega karjades, tuleb teemat jätkuvalt käsitleda.

Kõrvamärkide kadumist ja purunemist mõjutavad kõrvamärkide kvaliteet, märgistamine ning farmis valitsev olukord. Kuna Eestis kasutatakse kõigis farmides ühe tootja kõrvamärke, peaks nende kvaliteet mõjutama kõiki farme sarnaselt. Siiski erinevad tellitud asenduskõrvamärkide arvud kordades. Kui paremates farmides on viimase aasta jooksul tellitud kuni 5 asendumärki 100 looma kohta, siis mõnes karjas on asendatud 30% kõrvamärkidest. Viimastel aastatel on suuri investeeringuid tehtud lüpsifarmidesse. Uutes vabapidamislaudades on aina vähem kohti, mis võiksid

põhjustada kõrvamärkide kõrvast kadumist. Halvem on olukord noorkarjalautades. JKKs tehtud statistika kohaselt tellitakse 45% asenduskõrvamärkidest kahe aasta jooksul pärast vasika märgistamist – seega tellitakse need noorloomadele.

Karjades, kus kadu on väga suur, tuleb kriitiliselt üle vaadata loomade pidamistingimused ning jälgida ka seda, kas märgid on kõrva pandud nõuetekohaselt. Nimetatud riskide vähendamine aitab keerulistes majandusoludes vähendada liigseid kulutusi kõrvamärkide asendamisele.

Pidamistingimused mõjutavad kõrvamärkide kadumist väga suurel määral. Künade/sõimede, jootjate ja muude piirete katkised servad, tihe sõimevõre, pallinöörid (mida on laudas erinevate asjade kinnitamiseks kasutatud) on kohad, kuhu kõrvamärk võib kinni jääda ning seetõttu kõrvast rebeneda. Karjamaal “näppavad” kõrvamärke piirdena kasutatav okastraat, võsa, kuivanud puutüükad jne. Paljudes karjades viiakse veistele karjamaale heinarullid, millelt on nöörid eemaldamata. Ka sellisel juhul võib nööri jääda kõrvamärgi taha ning rebida kõrva lõhki ning kõrvamärgi kõrvast.

Vasikate puhul tuleb jälgida seda, et vasikad ei imeks pärast jootmist üksteise kõrvu, sest ka nii võib kõrvamärk kaduda. Mõni vasikas oskab kõrvamärgi naabri kõrvast nii osavalt kätte saada, et märgita jäänud vasika kõrv ei ole rebenenud ning samas on ka kokkulöödud kõrvamärk ühes tükis.

Oluline on kõrvamärkide korrektne kõrva kinnitamine. Tavapärase kõrvamärk peab olema kinnitatud kõrva keskele kõõluste vahele, elektrooniline kõrvamärk kõrva pikitelje ning esimese ja teise neljandiku vahelise mõttelise joone ristumiskohta. Kõrvamärgi suurem, nupuga pool peab olema kõrva siseküljel. Vastupidisel puhul suureneb taas võimalus, et kõrvamärk jääb millegi taha kinni.

Enne kõrva kinnitamist on soovitatav kõrvamärk kasta antiseptilisse lahusesse. Nii väheneb oht põletiku tekkeks ning märgistamisel tekkinud haav kõrvas ei lähe liiga suureks. Põletikuoht on suurem ka juhul, kui märgistamisel on vigastatud mõnda veresoont. Seega on vasika pea fikseerimine märgistamisel väga oluline – loom ei saa rabeleda ning kõrvamärk lüüakse õigesse kohta.

Talvekülmade ajal soovitame varus olevaid kõrvamärke enne märgistamist hoida soojemas ruumis. Külm plastik muutub hapramaks ning seetõttu võib märgi teravikuga osa puruneda ning märgistamine ebaõnnestuda.

Aire Pentjärv

Tähelepanu

“Piimaveiste põlvnemis- ja jõudlusandmete kogumise, nende õigsuse kontrollimise, töötlemise ja säilitamise korra” punktis 4.5 on sätestatud, et **ajavahemik kahe kontrollpäeva vahel võib olla 22–37 päeva ning üks kord kontrollaasta jooksul kuni 65 päeva**. See annab loomapidajale võimaluse erakorralisel puhul (loomade haigestumine, tormist põhjustatud elektrikatkestus, jõudlusandmete koguja ootamatu haigestumine jne) jätta aastas üks kontroll-lüps vahele. Kahjuks on karju, kus kontroll-lüpsid jäävad tegemata mitmel kuul ühe aasta jooksul. Selleks, et toodanguandmed oleksid usaldusväärsed ning nii Eesti-siseselt kui rahvusvaheliselt tunnustatud, soovitame kontroll-lüpsse kergekäeliselt mitte tegemata jätta.

Kui puhkuste ajaks või muul põhjusel on farmi palgatud **asendaja**, kelle tööülesannete hulka kuuluvad ka jõudluskontrolliga seotud tegevused, on jõudlusandmete koguja kohustatud selle inimese välja õpetama. Selleks, et nii jõudlusandmete koguja kui väljaõppe saanud inimene saaksid alati kinnitada väljaõppe toimumist, tuleb koostada dokument (tõend), kus on kirjas jõudlusandmete koguja ning koolitatava(te) nimed, käsitletud teemad, koolituse kuupäev ning allkirjad.

Juhul kui Te olete 10 korda püüdnud siseneda **Vissukesse vale parooliga**, pannakse Teie kasutajanimi lukku ning sinna ei saa siseneda enam ka õige parooliga. N-õ lahtilukustamiseks tuleb pöörduda JKK tehnilisse teenindusse telefonil 738 7734.

Möödunud märgates

Milli Metsaots

Alates 1973. aastast olin Järvamaal, selleaegses Paide rajoonis. Kirna kolhoosis töötasin algul lühikest aega veisekasvatuse zootehnikuna ja siis juba kuni kolhoosi likvideerimiseni seleksioonäärina.

Paide rajoon oli sel ajal üheks paremaks põllumajandusrajooniks Eestis. Siin olid paremad põllumaad, samuti edenes paremini ka loomakasvatussaaduste tootmine. Üldse olid seitsmekümnendad aastad Eesti põllumajandusele edukad. Suurenesid nii teravilja hektarisaagid kui ka piima ja lihatoodangu numbrid. Kirna kolhoos sai üle 4000 kg piima lehma kohta juba 1974. aastal. Toota tuli muudkui rohkem ja rohkem – turg oli ju olemas ja see turg nõudis aina juurde ja juurde. Kogu tegevus kolhoosis toimus nn nõukogude ajal ikka partei ja valitsuse juhtimisel. Rajooniorganid andsid majanditele ülesandeid mida ja kui palju on vaja aastast toota. Et neid ülesandeid täita, oli kombeks koostada igakuiseid abinõude plaane. Näiteks kolhoosi juhatause otsusega kinnitati “Veiste taastootmise parandamise ja ahtruse vähendamise abinõude plaan”. Minu kui veisekasvatuzootehniku ülesandeks oli selle plaani järgi suveperioodil:

- kindlustada iga päev lüpsikarja häireteta haljassööda ettevedu,
- igakuiselt viia läbi loomakasvatajatega nõupidamised töötulemuste kohta,
- karja taastootmise kindlustamiseks seemendada iga kuu 40 mullikat jne.

Peale igasuguste abinõude plaanide koostamise moodustati majandis tööde parandamiseks ka komisjone. Näiteks moodustati ahtruse tõrje komisjon. See komisjon oli 2–3 liikmeline ja selle ülesandeks oli igakuine veiste tiinuse kontroll. Kontrolli tulemused tulid ette kanda juhatause koosolekul. See komisjon tegeles ka põhikarja loomade väljaprakeerimisega.

Kui algul rajooniorganid kinnitasid majanditele aastaplaanid, siis 1980. aastal partei rajoonikomitee soovitusel hakati majanditele andma ka igakuilisi ülesandeid. 1980. aasta mais pidi Kirna kolhoos lehmalt saama 445 kg ja kokku tootma 2420 tonni piima. Sama aasta septembri ülesanne anti juba kolme arvuga – lüpsla lehma kohta 360 kg, päevas 12 kg ja toota kuus kokku 1950 tonni piima.

Alates 1983. aastast arvestati ka erasektori poolt toodetud ja müüdüd piim ning liha majandi kaudu riikliku plaani täitmiseks, kusjuures vastutus riikliku plaani täitmise eest jäi majandile. Nii rakendati ka kolhoosnikud ja samuti kõik teised, kes soovisid loomadega tegeleda, riikliku plaani täitmisele. Inimesed hakkasid nii maal kui linnas pulle kasvatama. Majanditesse võeti tööle eraldi inimene, kes organiseeris loomade vedu lihakombinaati. Kõik olid rahul.

Saarte Viss

17. juunil peeti 15. korda Saarte Vissi. Osales 11 loomaomanikku 39 loomaga. Holsteini Vissiks pärjati Vifi Kõljala POÜ karjast. Punase tõu Vissi tiitli pälviv Kõljala POÜ lehm Mallik, kelle ka publik valis Saarte Vissiks.

Muhedat

Kenal naisterahval on aed, kus kõik kasvab ja on lopsakas, kuid tomatid ei taha sugugi punaseks minna. Kuna aga roheliste tomatitega pole suurt midagi peale hakata, läheb ta naabrinaiselt nõu küsima. “Kuidas sinu aias tomatid nii ilusad punased on, minul aga ainult rohelised?”

“Aga sa mine öösel aeda ja jaluta seal alasti ringi, tomatid näevad seda ja punastavad piinlikkusest.”

Järgmisel hommikul on naabrinaine kohal ja uurib, et kuidas läks.

“Nii ja naa, tomatid on küll endiselt rohelised, aga kurgid on ööga 5 tolli pikemaks kasvanud.”

Otsime kaanestaari!

JKK on Eesti jõudluskontrolli aasta-raamatute kaane kujundamisel kasutanud fotosid veistest ja sigadest. Ka sinu loom võib saada aastaraamatu kaanestaariks, kui saadad hiljemalt detsembriks meile pildifaili (keskus@jkkkeskus.ee).

www.jkkkeskus.ee
keskus@jkkkeskus.ee

Jõudluskontrolli Keskus
Estonian Animal Recording Centre

Kreutzwaldi 48A, Tartu 50094
Tel 738 7700
Faks 738 7702

Piimaveiste jõudluskontrolli alane nõustamine	738 7738
Sigade jõudluskontrolli alane nõustamine	738 7765
Kõrvamärkide müük	738 7762
Järvamaa klienditeenindaja	738 7751
Hiiu-, Ida-Viru-, Jõgeva-, Valga- ja Võrumaa klienditeenindaja	738 7752
Lääne-, Põlva-, Rapla- ja Tartumaa klienditeenindaja	738 7753
Lääne-Viru ja Pärnumaa klienditeenindaja	738 7754
Harju-, Saare- ja Viljandimaa klienditeenindaja	738 7759
Põlvnemisandmed (veised)	738 7756
Geneetiline hindamine (veised)	738 7731
Geneetiline hindamine (sead)	738 7735
Raamatupidamine	738 7704

Labor

Kreutzwaldi 46, 50094 Tartu	
Tel	738 7726
Faks	738 7724
Piimameetrite testimine	738 7722
Piimaproovide vastuvõtt	738 7721
Piimaringid	738 7726

Maakondade zootehnikud

Harjumaa	Maire Põhjala	Tuleviku 3, Laagri, Harju mk	tel 679 6419	gsm 516 7886	K 9.00-16.00
Hiiumaa	Aarne Põlluäär	Mäe 2, Käina	tel 463 1147	gsm 517 4320	2. ja 4. K 12.00-16.00
Ida-Võrumaa	Ludmilla Aan	Rakvere 27, Jõhvi		gsm 516 7816	2. ja 4. T 10.00-14.00
Jõgevamaa	Merle Lillik	Ravila 10, Jõgeva	tel 776 0048	gsm 516 7868	E 9.00-15.00
Järvamaa	Anne Rosenberg	Prääma küla, Paide vald	tel 385 0286	gsm 510 3312	K 9.30-15.00
Lääne-Võrumaa	Ludmilla Aan	Neffi 2, Rakvere	tel 322 7018	gsm 516 7816	E 9.00-14.00
Läänemaa	Maila Kirs	Posti 30, Haapsalu	tel 473 3007	gsm 509 4675	K 9.00-15.00
Põlvamaa	Evi Prins	Puuri tee 1, Põlva	tel 799 3007	gsm 520 6231	K 10.00-13.00
Pärnumaa	Malle Unt	Haapsalu mnt. 86, Pärnu	tel 443 3120	gsm 516 7878	E 10.00-14.00
Raplamaa	Maila Kirs	Kuusiku tee 6, Rapla	tel 485 5673	gsm 509 4675	E 9.00-15.00
Saaremaa	Aarne Põlluäär	Kohtu 10, Kuressaare	tel 453 1352	gsm 517 4320	E 9.00-15.00
Tartumaa	Merle Lillik	Kreutzwaldi 48A-215, Tartu	tel 738 7739	gsm 516 7868	1. ja 3. T 8.00-15.00
Valgamaa	Evi Prins	Aia 17, Valga		gsm 520 6231	2. ja 4. E 10.00-13.00
Viljandimaa	Saive Kase	Vabaduse plats 4, Viljandi	tel 433 3713	gsm 524 0147	T 9.00-14.00
Võrumaa	Evi Prins	Liiva 11, Võru	tel 782 1253	gsm 520 6231	T 10.00-13.00